

Sygn. akt V KK 28/22

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 lutego 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Klugiewicz

Protokolant Katarzyna Wępa

w sprawie **H. K.**,
obwinionego z art. 54 k.w.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej, na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.,
w dniu 15 lutego 2022 r.,
kasacji, wniesionej przez Rzecznika Praw Obywatelskich
od wyroku nakazowego Sądu Rejonowego w W.
z dnia 20 października 2020 r., sygn. akt II W (...),
na podstawie art. 112 k.p.w. w zw. z art. 537 § 2 k.p.k.

- 1. uchyla zaskarżony wyrok i uniewinnia H. K. od popełnienia zarzucanego mu czynu;**
- 2. kosztami postępowania w sprawie obciąża Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

H. K. został obwiniony o to, że w dniu 18 sierpnia 2020 roku na skrzyżowaniu ul. K. z ul. M. w W., gm. W., pow. w., woj. (...), w miejscu ogólnodostępnym nie zachowując odległości co najmniej 1,5 metra od przebywających tam osób, nie przestrzegał obowiązku zakrywania przy pomocy części odzieży, maski, maseczki albo kasku ochronnego ust i nosa, tj. o wykroczenie z art. 54 k.w. w zw. z § 24 pkt

2a Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, zakazów i nakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz.U.2020.1356).

Sąd Rejonowy w W. wyrokiem z dnia 20 października 2020 r., sygn. akt II W (...), uznał obwinionego za winnego zarzucanego mu czynu i przyjmując, że stanowi on wykroczenie z art. 54 k.w., wymierzył mu karę grzywny w wysokości 100 złotych. Obwiniony nie wniósł sprzeciwu, w wyniku czego orzeczenie uprawomocniło się w dniu 13 listopada 2020 r.

Pismem z dnia 20 stycznia 2022 r. kasację od ww. wyroku, na korzyść obwinionego, wniósł Rzecznik Praw Obywatelskich, podnosząc zarzut rażącego i mającego istotny wpływ na treść wyroku naruszenia prawa materialnego, tj. art. 54 k.w. w zw. z § 24 pkt 2a rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, zakazów i nakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii, poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, w sytuacji gdy czyn przypisany H. K. nie wyczerpywał znamion tego wykroczenia.

Wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku nakazowego Sądu Rejonowego w W. z dnia 20 października 2020 r., sygn. akt II W (...) w całości i uniewinnienie obwinionego H. K. od popełnienia przypisanego mu wykroczenia.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście zasadna, co uprawniało do jej rozpoznania na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego akcentuje się, że: „odpowiedzialności karnej za wykroczenie z art. 54 k.w., skutkującej możliwością wymierzenia kary grzywny do 500 złotych albo kary nagany podlega ten, kto wykracza przeciwko wydanym z upoważnienia ustawy przepisom porządkowym o zachowaniu się w miejscach publicznych. Przepis ten ma charakter przepisu blankietowego zupełnego. Sam w sobie nie zawiera znamion czynu zabronionego, penalizuje natomiast zachowania "wykraczające" przeciwko wydanym z upoważnienia ustawy przepisom porządkowym o zachowaniu się w miejscach publicznych. Aby zatem możliwe było przypisanie odpowiedzialności karnej na podstawie ww. przepisu, obwiniony musi dopuścić się naruszenia przepisów porządkowych o zachowaniu się w miejscach publicznych, które to przepisy powinny zostać wydane na

podstawie konkretnego, ważnego, zgodnego z prawem upoważnienia ustawowego i w granicach tego upoważnienia” (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 1 lipca 2021 r., IV KK 238/21, OSNK 2021/9/37, LEX nr 3194268; zob. też: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 maja 2021 r., II KK 76/21, LEX nr 3289303).

W tym kontekście należy przyznać rację autorowi kasacji, który wskazuje, że wspomniane Rozporządzenie Rady Ministrów, nakładające na osoby inne niż osoby chore i podejrzane o zachorowanie, obowiązek zakrywania ust i nosa w przestrzeni publicznej, zostało wydane z przekroczeniem granic upoważnienia ustawowego (art. 92 ust. 1 Konstytucji RP), stanowiąc także naruszenie art. 31 ust. 3 Konstytucji RP. Trafnie Rzecznik Praw Obywatelskich zauważył, że określony w § 24 pkt 2a Rozporządzenia obowiązek zakrywania ust i nosa został ustanowiony na podstawie upoważnienia zawartego w art. 46b pkt 4 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu chorób zakaźnych u ludzi. Z treści tego upoważnienia wynikało, że Rada Ministrów może ustanowić w rozporządzeniu obowiązek poddania się badaniom lekarskim oraz stosowania innych środków profilaktycznych i zabiegów przez osoby chore i podejrzane o zachorowanie. W granicach tak ukształtowanego upoważnienia ustawowego, możliwe było ustanowienie w rozporządzeniu wyłącznie obowiązku stosowania środków profilaktycznych przez osoby chore i podejrzane o zachorowanie. Upoważnienie ustawowe nie zawierało natomiast umocowania dla Rady Ministrów do wprowadzenia powszechnego obowiązku stosowania środków profilaktycznych, w tym przypadku środków zakrywających usta i nos.

Już sama ta okoliczność sprawia, że – z uwagi na swą wadliwość – § 24 pkt 2a Rozporządzenia nie mógł dopełniać dyspozycji blankietowej przepisu art. 54 k.w. Należy jednak dodać – co również zasygnalizowano w kasacji – że także z perspektywy samego charakteru wykroczenia określonego art. 54 k.w. taki zabieg nie był dopuszczalny.

Wykroczenie to zostało bowiem uregulowane w Rozdziale VIII, którego tytuł: „Wykroczenia przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu”, wyznacza rodzajowy przedmiot ochrony, zaś przedmiotem indywidualnym ochrony na gruncie art. 54 k.w. jest respektowanie przepisów porządkowych, mających zapewnić porządek i spokój publiczny. Tymczasem przepisy Rozporządzenia Rady Ministrów

z dnia 7 sierpnia 2020 r., w tym § 24 pkt 2a, wydane na mocy upoważnienia zawartego w ustawie z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (t.j. Dz.U.2021.2069), mają na celu ochronę zdrowia publicznego, realizując obowiązek władz publicznych zwalczania chorób epidemicznych (art. 64 ust. 1 Konstytucji RP), a zatem nie stanowią przepisów porządkowych. Ich naruszenie nie może zatem prowadzić do przypisania sprawstwa wykroczenia określonego w art. 54 k.w. (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 maja 2021 r., II KK 68/21, LEX nr 3284336; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 maja 2021 r., V KK 126/21, LEX nr 3245219).

Mając na uwadze powyższe rozważania, Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku, na podstawie art. 119 § 2 pkt 1 k.p.w. i art. 121 § 1 k.p.w. w zw. z art. 637a k.p.k. w zw. z art. 634 k.p.k. kosztami procesu obciążając Skarb Państwa.